Socialförsäkringsutskottets betänkande 1984/85:27

om flyktingpolitiken (skr. 1984/85:185)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas dels regeringens skrivelse 1984/85:185 om flyktingpolitiken, dels ett antal under den allmänna motionstiden 1984/85 väckta motioner rörande såväl frågor om flyktingmottagning som frågor om utlänningslagen.

Regeringens skrivelse ger inte anledning till något särskilt uttalande från utskottets sida. Utskottet avstyrker bifall till samtliga motioner.

Reservation har avgivits av m-ledamöterna beträffande utvisning på grund av brott och av fp-ledamoten beträffande juridisk hjälp vid gränsen.

Regeringens skrivelse 1984/85:185

Genom skrivelsen bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad föredragande statsrådet anfört om Sveriges flyktingpolitik. I skrivelsen redovisas såväl internationellt skydd och bistånd till flyktingar utanför Sverige som insatser i samband med flyktingmottagande i Sverige.

Motioner

Motioner väckta under den allmänna motionstiden 1984/85

I motion 1984/85:346 av Allan Ekström (m) hemställs att riksdagen beslutar att upphäva andra meningen i 41 § utlänningslagen.

I motion 1984/85:1715 av Sten Andersson i Malmö (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag om att asylsökande som saknar pass skall avvisas vid gränsen om inte godtagbara skäl kan anföras för att passet saknas.

I motion 1984/85:2440 av Gunnel Liljegren m. fl. (m) hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om åtgärder för nordiskt samarbete i fråga om flyktingmottagning.

I motion 1984/85:2759 (motivering i 1984/85:2758) av Kenth Skårvik m. fl. (fp) hemställs

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om ändring i utlänningslagen av innebörd att förbud införs mot att placera barn under 16 år i kriminalvårdsanstalt eller allmänt häkte,
2. att riksdagen beslutar begära att regeringen tar initiativ till överlägg-

ningar med övriga nordiska länder om inrättande av flyktingkontor i Norden,

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om juridisk hjälp vid gränsen.

Utskottet

Regeringens skrivelse

Invandrarpolitiska kommittén föreslog i sitt delbetänkande (SOU 1983:29) om invandringspolitiken att en samlad redovisning av Sveriges flyktingpolitik årligen skulle överlämnas till riksdagen. Till förslaget har regeringen anslutit sig och riksdagen givit sitt bifall (prop. 1983/84:144, SfU 30, rskr. 410). Genom den nu föreliggande regeringsskrivelsen lämnas för första gången en sådan redovisning.

Redovisningen inleds med en kort sammanfattning av de grundläggande principerna för den samlade svenska flyktingpolitiken, såsom de utformats genom ovan nämnda riksdagsbeslut. I det följande redovisas bl. a. den praktiska tillämpningen av dessa principer med tonvikt på år 1984.

Flyktingsituationen i världen är oförändrat svår. Sett ur ett globalt perspektiv har emellertid en viss stabilisering inträtt under senare år. Det totala antalet flyktingar i världen beräknas uppgå till 12 miljoner. Därtill kommer ett stort antal människor som har hamnat i en flyktingliknande situation på grund av bl. a. inbördesstrider och svält, faktorer som fått särskilt allvarliga konsekvenser i Afrika.

De snabba skiftningarna i världens flyktingproblem som har ägt rum under de senaste decennierna har även påverkat inriktningen av FN:s flyktingkommissaries (UNHCR:s) arbete. När UNHCR inledde sin verksamhet år 1951, med ett mandat på tre år, var det för att finna nya hem för tiotals miljoner flyktingar i Europa efter andra världskriget. Det europeiska flyktingproblemet kunde emellertid i huvudsak lösas inom några år. Sedan dess har nya flyktinggrupper tillkommit och UNHCR:s mandat förlängts med fem år i taget. UNHCR har under åren fått vidgade arbetsuppgifter, bl. a. genom resolutioner i FN:s generalförsamling. Flertalet av dessa har uppmanat till ökade insatser för flyktingar och hemlösa i Afrika, vilka tvingats lämna sitt land.

Under år 1980 nådde UNHCR:s verksamhet sin största omfattning någonsin med en budget på nära 500 miljoner dollar. Sedan dess har utvecklingen stabiliserats och flyktingflödet avtagit, vilket har möjliggjort för UNHCR att reducera sina program för år 1983. År 1984 ökade emellertid budgeten igen, och för år 1985 beräknas att medelsbehovet kommer att överstiga 500 miljoner dollar. Det är framför allt utvecklingen i Afrika, i synnerhet i torkbältet, som tvingar fram budgetökningar.

Sveriges totala bidrag till FN:s flyktingkommissaries verksamhet uppgick år 1984 till ca 95 milj. kr. Därmed ligger Sverige på sjunde plats bland

givarländerna. Det svenska bidraget till FN:s organisation för palestinaflyktingar (UNRWA) uppgick år 1984 till 60 milj. kr., vilket gör Sverige till den tredje största bidragsgivaren. Därutöver har under år 1984 från biståndsanslaget drygt 250 milj. kr. tagits i anspråk för bistånd till flyktingar och hemlösa genom andra organisationer med humanitär inriktning. Sveriges samlade bidrag under år 1984 till flyktingar och hemlösa utanför Sverige uppgick därmed till drygt 400 milj. kr.

Under år 1984 har flera initiativ tagits i flyktingfrågor på det internationella planet. FN:s flyktingkommissarie har i en skrivelse till utrikesministern i juni 1984 gjort en framställning om att få upprätta ett regionalt kontor i Stockholm med de fem nordiska länderna som verksamhetsområde. Alla kostnader för kontoret skulle täckas av UNHCR:s administrativa budget. Flyktingkommissariens initiativ fick ett positivt mottagande från svensk och nordisk sida, och förberedelser för kontorets upprättande har nu inletts. Vidare har regeringen tagit kontakter med andra europeiska länder i syfte att bl. a. diskutera ansvarsfördelningen för flyktingproblemen. Den andra flyktingkonferensen för Afrika, ICARA II, som hölls sommaren 1984 var ett viktigt steg mot bestående lösningar av flyktingproblem i Afrika. Vidare planerar UNHCR, med aktivt stöd från bl. a. Sverige, att hålla konsultationer i maj 1985 om det ökande antalet asylsökande i Europa.

I de flesta länder i Europa har antalet asylsökande ökat. Sammanlagt sökte år 1984 ca 100 000 personer, främst från länder i Asien, asyl i Västeuropa, varav drygt en tredjedel i Förbundsrepubliken Tyskland. I Sverige sökte år 1984 drygt 7 000 personer asyl, främst iranier, irakier, libaneser och pakistaner. Med anledning av det ökade antalet asylsökande har polisen, invandrarverket och regeringskansliet fått förstärkningar för att inte handläggningstiderna skall förlängas. Sedan regeringen fattat vägledande beslut om bl. a. pakistaner och libaneser har emellertid antalet asylansökningar minskat. För att motverka medhjälp till illegal invandring i vinningssyfte har nya bestämmelser införts. Vidare har åtgärder vidtagits för att förhindra att pass och andra resedokument förstörs före ankomsten till Sverige och för att kunna utföra passkontroll på färjor.

Sammanlagt fick år 1984 4 600 utlänningar stanna i Sverige som flyktingar eller därmed jämställda (3, 5, 6 §§ i utlänningslagen). Detta är mindre än under år 1982 (6 200) men något mer än under år 1983 (3 800). Därav fördes drygt 1 000 hit inom ramen för flyktingkvoten. Av dessa kom hälften från Syd- och Centralamerika, 300 från östeuropeiska stater och 200 från Mellanöstern.

Ett nytt system för kommunalt mottagande av flyktingar trädde i kraft den 1 januari 1985. Samtidigt övertog statens invandrarverk (SIV) ansvaret för flyktingöverföringen från arbetsmarknadsstyrelsen (AMS). Ett nytt system för utredning och tillfälligt mottagande av asylsökande har även införts.

Efter regeringens bemyndigande har föredragande statsrådet i juni 1984 tillkallat en flyktingpolitisk beredning. Beredningen är ett organ för informationsutbyte och samråd om Sveriges samlade insatser på flyktingområdet inkl. Sveriges möjligheter att ta emot flyktingar. I beredningen ingår företrädare för samtliga riksdagspartier samt för berörda frivilligorganisationer och FN:s flyktingkommissarie. Vidare har regeringen i oktober 1984 tillsatt en utredning om asylförfarandet vid gränsen och om klagorätt i verkställighetsärenden. Den särskilde utredaren skall inom ramen för den invandrings- och flyktingpolitik som har lagts fast i proposition 1983/84:144 bl. a. klargöra hur utlänningslagens bestämmelser om polismyndigheternas skyldighet att i vissa fall överlämna ärenden om asylansökningar till SIV tillämpas i praktiken och om gällande regler bör ändras. Utredaren skall också pröva om det bör införas klagorätt över en polismyndighets beslut att inte överlämna ett visst verkställighetsärende till SIV. Utredarens arbete beräknas pågå under hela år 1985.

Vad som framhållits i skrivelsen ger inte anledning till något särskilt uttalande från utskottets sida.

Motionerna

Sten Andersson i Malmö anför i motion 1715 att det måste anses som klart bevisat att passhandlingar förstörs av det skälet att ett uppvisat pass skulle ha minskat möjligheten för att få asyl i vårt land. Många av dem som söker asyl och som saknar pass avslöjar under polisförhör att skälet till att de söker asyl i Sverige inte i första hand beror på förtryck och förföljelse i hemlandet, utan asylskälet är i många fall vår sociala standard. Motionären begär därför förslag om att asylsökande som saknar pass skall avvisas vid gränsen om inte godtagbara skäl kan anföras för att passet saknas.

Enligt utskottets mening skulle ett införande av en regel om att asylsökande som saknar pass skall avvisas vid gränsen om inte godtagbara skäl kan anföras för att passet saknas strida mot flyktingkonventionen. Däremot anser utskottet att det är viktigt att stora ansträngningar görs för att hindra utlänningar från att förstöra sina pass under resan till Sverige. Såsom framgår av regeringens ovan redovisade skrivelse har regeringen efter överläggningar med Tyska Demokratiska Republiken i början av år 1985 åstadkommit ett arrangemang som syftar till att förhindra förstöring av pass under överfarten från Sassnitz till Trelleborg. Justitiekanslern (JK) har också i ett beslut den 22 februari 1985 redogjort för vad som gäller i fråga om passkontroll i färjetrafiken mellan Sassnitz och Trelleborg och därvid inte funnit anledning till någon kritik mot de särskilda kontrollåtgärder polisen företagit i början av detta år. Problemet med passförstöring har även diskuterats med bl. a. FN:s flyktingkommissarie. Frågan har vidare tagits upp inom European Civic Aviation Committee (ECAC) av en

arbetsgrupp där Sverige innehar ordförandeskapet. Utskottet vill i detta sammanhang också erinra om den av regeringen tillsatta utredningen om asylförfarandet vid gränsen, vars arbete beräknas pågå under hela år 1985. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 1715.

I motion 2759 av Kenth Skårvik m. fl. tas upp frågan om juridisk hjälp vid gränsen. Motionärernas principiella inställning är att den som ansöker om politisk asyl skall kunna få juridiskt biträde redan vid gränsen och vidare möjlighet att överklaga ett eventuellt beslut om avvisning. Motionärerna hänvisar till den av regeringen tillsatta utredningen om asylförfarandet vid gränsen och utgår från att denna översyn leder fram till förslag från regeringen i enlighet med det ovan anförda, och de begär i yrkande 3 ett tillkännagivande härom.

När utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1983/84:30 avstyrkte ett likartat motionsyrkande förutsatte utskottet att frågan om advokatberedskap i samband med asylprövning vid gränsen kunde komma att aktualiseras i den aviserade utredningen om asylförfarandet vid gränsen. Utskottet saknar anledning att nu frångå denna ståndpunkt. Vad särskilt gäller frågan om rätt till offentligt biträde i samband med att utlänningen vid ankomsten tas i förvar har denna behandlats av rättshjälpskommittén i det nyligen avgivna betänkandet (SOU 1985:4) Rättshjälp. Kommittén har därvid föreslagit att den tid om minst en veckas förvarstagande som i dag sätts som gräns för när rättshjälp skall kunna beviljas sänks till tre dagars förvarstagande. Betänkandet är föremål för beredning inom regeringskansliet.

Utskottet anser sig inte böra föregripa nämnda utrednings- och beredningsarbete, och yrkande 3 i motion 2759 bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motion 2759 av Kenth Skårvik m. fl. tas också upp frågan om inrättande av ett flyktingkontor i Norden, och motionärerna begär i yrkande 2 att regeringen tar initiativ till överläggningar med övriga nordiska länder i nu angivet syfte.

Såsom ovan redovisats har FN:s flyktingkommissarie i en skrivelse till utrikesministern i juni 1984 hemställt om att få upprätta ett regionalkontor i Stockholm för Norden. Förslaget har mottagits positivt, och förhandlingar pågår för närvarande om de praktiska detaljerna för inrättande av ett sådant kontor. Enligt utskottets mening får yrkande 2 i motion 2759 härigenom anses vara tillgodosett.

Gunnel Liljegren m. fl. begär i motion 2440 åtgärder för nordiskt samarbete i fråga om flyktingmottagning. Motionärerna anför att den harmonisering av utlänningslagarna i Norden som skett borde leda till en likartad tillämpning av reglerna, och regeringen bör genom sina organ, främst invandrarverket, ta initiativ till ett samarbete med berörda myndigheter i

Danmark, Norge och Finland i syfte att uppnå en likartad tillämpning av utlänningslagarna i Nordens länder och ett samråd beträffande flyktingkvoterna.

Under senare år har utlänningslagstiftningen varit föremål för översyn i Danmark, Finland, Norge och Sverige. De utredningar som i resp. nordiskt land har arbetat fram förslag till ny lagstiftning har bedrivit sitt arbete mot bakgrund av en rekommendation av Nordiska rådet om en harmonisering av utlänningslagstiftningen mellan de nordiska länderna. Eftersom länderna i Norden bl. a. utgör ett gemensamt passkontrollområde är det enligt utskottets mening angeläget att länderna har en så likartad utlänningslagstiftning som möjligt. De ansträngningar som har gjorts för att harmonisera lagstiftningen har dock visat att det är svårt att nå en fullständig överensstämmelse. De skillnader som finns kvar är emellertid på flera punkter mer av formell än materiell natur. Ett organiserat samarbete på myndighetsnivå förekommer mellan de nordiska länderna beträffande flyktingfrågor. I det s. k. nordiska utlänningsutskottet bedrivs nämligen fortlöpande ett samarbete och utbyte av erfarenheter mellan de nordiska länderna på utlänningslagstiftningens område. Vid dessa möten, som har ägt rum åren 1981, 1983 och 1984, har gemensamma frågor diskuterats. Nästa möte kommer att hållas innevarande år i Finland. Även i detta sammanhang vill utskottet erinra om att förberedelser pågår för inrättande av ett flyktingkontor i Stockholm med de fem nordiska länderna som verksamhetsområde. Utskottet anser med hänsyn till det anförda att någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 2440 inte är påkallad, och utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionen.

En utlänning kan enligt utlänningslagen (40—42 §§) utvisas ur riket om han har begått ett brott på vilket kan följa fängelse i mer än ett år. Som ytterligare förutsättning gäller att det skall föreligga risk för fortsatt brottslig verksamhet eller att brottet är så allvarligt att han inte bör få stanna kvar. Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet. När domstolen överväger utvisning skall den ta hänsyn till utlänningens levnads- och familjeförhållanden samt till hur länge han har vistats i Sverige.

En utlänning som hade permanent uppehållstillstånd sedan minst två år när åtalet väcktes eller som då var bosatt i riket sedan minst tre år får utvisas bara om det föreligger synnerliga skäl. För medborgare i ett annat nordiskt land har vistelsetidens längd satts till två år innan den begränsning inträder som ligger i synnerliga skäl. Ett sådant skäl kan vara att brottsligheten är särskilt allvarlig.

Allan Ekström anför i motion 346 att den naturliga utgångspunkten borde vara att en utlänning som begått ett allvarligt brott förlorar sin rätt att uppehålla sig i Sverige. Motionären hänvisar till att det av en rapport från brottsförebyggande rådet framgår att av de personer som satt i fäng-

else 1981 med utdömda straff på två år eller mer var en tredjedel utlänningar, och av dem som dömts till fem år eller mer var varannan utlänning. Enligt motionären visar högsta domstolens praxis att nuvarande utvisningsregler inte är tillräckliga, och motionären anser därför att det skulle vara bättre om den utlänning som begått ett allvarligt brott skulle vara skyldig att åberopa de skäl som bör föranleda att han likväl skall ha rätt att få bo kvar i Sverige. En sådan ändring kan åstadkommas genom att andra meningen i 41 § utlänningslagen utgår, och motionären begär ett beslut i enlighet härmed.

Utskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden med samma syfte som det nu förevarande (se senast SfU 1983/84:30). Utskottet har därvid ansett att de invandrarpolitiska skälen mot att införa särregler för invandrare — som var vägledande vid utarbetandet av nuvarande utlänningslag — alltjämt har stor bärkraft. Utskottet har dock framhållit att det är viktigt att regeringen följer utvecklingen av praxis på området. Utskottet har vidare ansett att man inte kan dra några generella slutsater av den hittillsvarande tillämpningen av lagstiftningen, eftersom det i varje mål där domstolen överväger utvisning sker en prövning av många omständigheter som kan påverka utvisningsfrågan.

Utskottet finner inte anledning för riksdagen att frångå sitt tidigare ställningstagande i frågan, och utskottet avstyrker bifall till motion 346.

En utlänning får enligt 50 § utlänningslagen under vissa förutsättningar tas i förvar i avvisnings- och utvisningsärenden eller när det är fråga om verkställighet av ett sådant beslut. Fr. o. m. den 1 januari 1985 får barn under 16 år och en av barnets vårdnadshavare inte tas i förvar utan att synnerliga skäl föreligger. Den som har tagits i förvar får enligt 81 § utlänningsförordningen tas in i kriminalvårdsanstalt, allmänt häkte eller polisarrest. Barn under 16 år får enligt dessa bestämmelser inte tas in i sådana förvarslokaler utan att det föreligger synnerliga skäl.

I motion 2759 av Kenth Skårvik m. fl. begärs i yrkande 1 att ett förbud mot att placera barn under 16 år i kriminalvårdsanstalt eller allmänt häkte införs i utlänningslagen.

Frågan om förvar av barn i utlänningsärenden behandlades av riksdagen under föregående riksmöte (prop. 1983/84:144, SfU 30 och rskr. 410). I propositionen föreslogs att barn under 16 år och en av barnets vårdnadshavare inte utan synnerliga skäl skulle få tas i förvar. En uttrycklig bestämmelse om detta föreslogs intagen i utlänningslagen. Dessutom föreslogs att barn under 16 år och barnets vårdnadshavare i de fall ett förvarsbeslut i undantagsfall fattats inte skulle få tas in i kriminalvårdsanstalt eller allmänt häkte. I undantagsfall kunde dock ett omhändertagande i polisarrest få ske under några timmar, t. ex. i samband med direktavvisning. Utskottet behandlade i detta sammanhang även ett motionsyrkande av samma innehåll som det nu aktuella. Därvid fann utskottet att det självfallet var

önskvärt att utlänningar, vuxna såväl som barn, i nu berörda situationer över huvud taget inte skulle tas in i lokaler som var avsedda för helt andra ändamål. Emellertid fanns det i huvudsak inga andra lokaler att tillgå, och enligt propositionen gick det inte heller av resursskäl att ordna särskilda förvarslokaler även om det var önskvärt att denna fråga löses på sikt. Utskottet erinrade om att behovet av att omhänderta barn i en så normal miljö som möjligt i viss utsträckning hade kunnat tillgodoses, även om de hittillsvarande lösningarna på detta problem inte var idealiska. Fram till dess att andra förvarslokaler har anskaffats var det emellertid enligt utskottets uppfattning nödvändigt att med kraft fortsätta ansträngningarna att för de undantagsfall där barn i framtiden tas i förvar finna en så normal miljö som möjligt för barnen och för åtminstone en av vårdnadshavarna. Det fick ankomma på berörda myndigheter att i detta senare hänseende ta erforderliga initiativ. Utskottet ansåg att det i yttersta undantagsfall tills vidare måste accepteras att barn tas in tillsammans med vårdnadshavarna i polisarrest under några timmar och att det av rent praktiska skäl inte torde vara möjligt att vid t. ex. direktavvisning lösa lokalproblemen på annat sätt.

Enligt utskottets mening är det mycket angeläget att så långt möjligt undvika att placera barn, som tagits i förvar enligt utlänningslagen, i kriminalvårdsanstalt, allmänt häkte eller polisarrest. Utskottet anser att ansträngningarna för att anskaffa andra förvarslokaler måste intensifieras. I yttersta undantagsfall måste det dock under ytterligare en tid accepteras att barn — exempelvis i samband med en direktavvisning — tas in tillsammans med vårdnadshavare i polisarrest under några timmar. Mot denna bakgrund kan utskottet för närvarande inte ställa sig bakom ett absolut förbud på sätt som begärts i motionen, och utskottet avstyrker bifall till motion 2759 yrkande 1.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. att riksdagen lägger regeringens skrivelse 1984/85:185 till handlingarna,
2. beträffande *asylsökande som saknar pass*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:1715,
3. beträffande *juridisk hjälp vid gränsen*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2759 yrkande 3,
4. beträffande *inrättande av flyktingkontor i Norden*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2759 yrkande 2,
5. beträffande *nordiskt samarbete i fråga om flyktingmottagning*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:2440,
6. beträffande *utvisning på grund av brott*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:346,

7. beträffande *förvar av barn*
att riksdagen avslår motion 1984/85:2759 yrkande 1.

Stockholm den 9 maj 1985

På socialförsäkringsutskottets vägnar
SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Börje Nilsson (s), Ralf Lindström (s), Lars-Åke Larsson (s), Gullan Lindblad (m), Ulla Johansson (s), Lena Öhrsvik (s), Siri Häggmark (m), Gunhild Bolander (c), Margó Ingvardsson (vpk), Barbro Nilsson i Visby (m), Ingegerd Elm (s), Ella Johnsson (c), Rune Backlund (c) och Kenth Skårvik (fp).

Reservationer

1. Juridisk hjälp vid gränsen (mom. 3)

Kenth Skårvik (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "När utskottet" och slutar med "riksdagens åtgärd." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den principiella uppfattning som förs fram i motion 2759 om att den som söker politisk asyl bör kunna få juridiskt biträde redan vid gränsen och dessutom möjlighet att överklaga ett eventuellt beslut om avvisning. Enligt utskottets mening bör den numera tillsatta utredningen om asylförfarandet vid gränsen och om klagorätt i verkställighetsärenden ta upp dessa frågor i syfte att lägga fram förslag i enlighet med det anförda. Vad utskottet med bifall till motion 2759 yrkande 3 således anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottet under moment 3 bort hemställa

3. beträffande *juridisk hjälp vid gränsen*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:2759 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Utvisning på grund av brott (mom. 6)

Gullan Lindblad, Siri Häggmark och Barbro Nilsson i Visby (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "motion 346." bort ha följande lydelse:

Såsom framhållits i motion 346 kan en utlänning som vistats i Sverige

minst två år och som begår ett allvarligt brott utvisas endast om synnerliga skäl föreligger. Utskottet delar motionärens uppfattning om att en sådan ordning är klart otillfredsställande. Den naturliga utgångspunkten borde i stället vara att den utlänning som förövar ett allvarligt brott skulle vara skyldig att åberopa de skäl som bör föranleda att han likväl skall ha rätt att få bo kvar i Sverige. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet bifall till motion 346.

dels att utskottet under moment 6 bort hemställa

6. beträffande *utvisning på grund av brott*
att riksdagen med bifall till motion 1984/85:346 antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade

Förslag till
Lag om ändring i utlänningslagen (1980:376)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (1980:376)
att 41 § skall ha nedan angivna lydelse:

Nuvarande lydelse

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 40 §, skall den ta hänsyn till utlänningens levnads- och familjeförhållanden samt till hur länge han har vistats i Sverige. *En utlänning, som hade vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd sedan minst två år när åtalet väcktes eller som då var bosatt i Sverige sedan minst tre år, eller, i fråga om medborgare i annat nordiskt land, sedan minst två år, får utvisas endast om det föreligger synnerliga skäl.* Den som har en flyktingförklaring eller den som annars uppenbart är att anse som flykting och har behov av fristad i Sverige får utvisas endast om han har begått sådana handlingar som anges i 78 §. En utlänning som kom till Sverige innan han fyllde femton år och som när åtalet väcktes hade vistats här sedan minst fem år får inte utvisas.

Reservanternas förslag

När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 40 §, skall den ta hänsyn till utlänningens levnads- och familjeförhållanden samt till hur länge han har vistats i Sverige. Den som har en flyktingförklaring eller den som annars uppenbart är att anse som flykting och har behov av fristad i Sverige får utvisas endast om han har begått sådana handlingar som anges i 78 §. En utlänning som kom till Sverige innan han fyllde femton år och som när åtalet väcktes hade vistats här sedan minst fem år får inte utvisas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985.